

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI



MEGEP

(MESLEKİ EĞİTİM VE ÖĞRETİM SİSTEMİNİN
GÜÇLENDİRİLMESİ PROJESİ)

GİYİM ÜRETİM TEKNOLOJİSİ

ERKEK SABAHLIK ÜRETİMİ

ANKARA 2007

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından geliştirilen modüller;

- Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 02.06.2006 tarih ve 269 sayılı Kararı ile onaylanan, Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında kademeli olarak yaygınlaştırılan 42 alan ve 192 dala ait çerçeve öğretim programlarında amaçlanan mesleki yeterlikleri kazandırmaya yönelik geliştirilmiş öğrenme materyalleridir (Ders Notlarıdır).
- Modüller, bireylere mesleki yeterlik kazandırmak ve bireysel öğrenmeye rehberlik etmek amacıyla öğrenme materyali olarak hazırlanmış, denenmek ve geliştirilmek üzere Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında uygulanmaya başlanmıştır.
- Modüller teknolojik gelişmelere paralel olarak, amaçlanan yeterliği kazandırmak koşulu ile eğitim öğretim sırasında geliştirilebilir ve yapılması önerilen değişiklikler Bakanlıkta ilgili birime bildirilir.
- Örgün ve yaygın eğitim kurumları, işletmeler ve kendi kendine mesleki yeterlik kazanmak isteyen bireyler modüllere internet üzerinden ulaşabilirler.
- Basılmış modüller, eğitim kurumlarında öğrencilere ücretsiz olarak dağıtılır.
- Modüller hiçbir şekilde ticari amaçla kullanılamaz ve ücret karşılığında satılamaz.

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	ii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ- 1	3
1. ERKEK SABAHLIK KESİMİ	3
1.1. Model Analiz İşlemleri.....	3
1.2. Asgari Çalışma Talimatları.....	4
1.3. Erkek Sabahlık Kalite Nitelikleri	6
1.4. Erkek Sabahlığı Kesim İşlemleri	7
1.4.1. Kumaşı Kesime Hazırlama İşlemleri	7
1.4.2. Kalıbı Kumaşa Yerleştirme	8
UYGULAMA FAALİYETİ.....	8
1.4.3. Erkek Sabahlığı Kesim İşlemleri	11
UYGULAMA FAALİYETİ.....	11
ÖĞRENME FAALİYETİ- 2	13
2. ERKEK SABAHLIĞI DİKİMİ	13
2.1. Erkek Sabahlığı Dikim Planı	14
2.2. Erkek Sabahlığı Makine Parkı	14
2.3. Erkek Sabahlığı Dikim İşlemleri.....	15
UYGULAMA FAALİYETİ.....	16
ÖĞRENME FAALİYETİ- 3	27
3. ERKEK SABAHLIĞI SON ÜTÜ VE SON KONTROLÜ	27
3.1. Erkek Sabahlığı Son Ütüleme İşlemleri	27
UYGULAMA FAALİYETİ.....	27
3.2. Erkek Sabahlığı Son Kontrol İşlemleri.....	29
3.2.1. Genel Görünüm Kontrolü	29
3.2.2. Ölçü Kontrolü	29
3.2.3. Malzeme Uyum Kontrolü	31
3.2.4. Bitmiş Ütü Kontrolü.....	31
MODÜL DEĞERLENDİRME.....	33
KAYNAKÇA	34

AÇIKLAMALAR

KOD	542TGD203
ALAN	Giyim Üretim Teknolojisi
DAL/MESLEK	İç Giyim Modelistliği
MODÜLÜN ADI	Erkek Sabahlık Üretimi
MODÜLÜN TANIMI	Bu modül, erkek sabahlık; kesim, dikim, son ütü ve son kontrol işlemlerinin anlatıldığı bir öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/24
ÖN KOŞUL	“Kadın Sabahlık Üretimi” modülünü başarmış olmak.
YETERLİK	Erkek sabahlık üretmek.
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç Uygun ortam sağlandığında kalite niteliklerine uygun olarak erkek sabahlık dikimini yapabileceksiniz. Amaçlar 1. Erkek sabahlığı ana ve yardımcı malzemelerini tekniğine uygun olarak kesebileceksiniz. 2. Erkek sabahlık dikimini tekniğine uygun olarak yapabileceksiniz. 3. Erkek sabahlığı son ütü ve son kontrol işlemlerini kalite niteliklerine uygun olarak yapabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIM	Kumaş, erkek sabahlık kalıpları, iplik, düz sanayi makinesi, overlok, ütü ve ütü malzemeleri, makas, topluiğne, mezür, çizgi taşı, kesilen parçalar, Kollu zincir dikiş makinesi, kesim masası,
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Modülün içinde yer alan her öğrenme faaliyetinden sonra verilen ölçme araçları ile kendinizi değerlendirebileceksiniz. Modül sonunda kazandığınız bilgi ve becerileri belirlemek amacıyla, hazırlanacak ölçme araçlarıyla değerlendirileceksiniz.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Sabahlık; pijama üzerine, yataktan kalktıktan sonra giyilen bir iç giyim türüdür. Günümüzde sabahlık sadece bir kadın kıyafeti olmaktan çıkmış, erkeklerin de tercih ettiği bir giyim türü olmuştur. Erkek sabahlığının rahat ve kullanışlı olması önemlidir. Bu nedenle kullanılacak kumaş ve uygulanacak modelin bu özellikleri taşıması gerekir.

Erkek sabahlık üretiminde yazlık olarak; saten, ipek, poplin, kışlık olarak; yünlü kumaşlar kullanılmaktadır. Ayrıca erkek sabahlıklarında çeşitli süsleme teknikleri kullanılarak, giysi daha zevkli bir hale getirilmektedir. Bu süsleme teknikleri arasında applike, kapitone, makine dikişini sayabiliriz. Bunların dışında, renk, desen ve tür yönünden birbiri ile uyumlu iki kumaşın kombine edilmesiyle hazırlanan modellerde oldukça yaygındır.

Bu modülde; erkek sabahlığı model tanımlanmasından başlayarak kesimi, tekniğine uygun dikimi, son ütü ve son kontrol işlemleri anlatılmaktadır.

Erkek sabahlık üretimi modülünü başarıyla tamamladığınız da, erkek sabahlığı üretimiyle ilgili tüm bilgi ve becerileri öğrenmiş olacaksınız. Modülde verilen örnek sabahlık dikimi yardımıyla daha farklı renk, kumaş ve modellerde sabahlık dikimi yapabileceksiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ- 1

AMAÇ

Bu faaliyette kazandırılacak bilgi ve beceriler doğrultusunda, uygun ortam sağlandığında; erkek sabahlık kesimini tekniğine uygun olarak yapabileceksiniz

ARAŞTIRMA

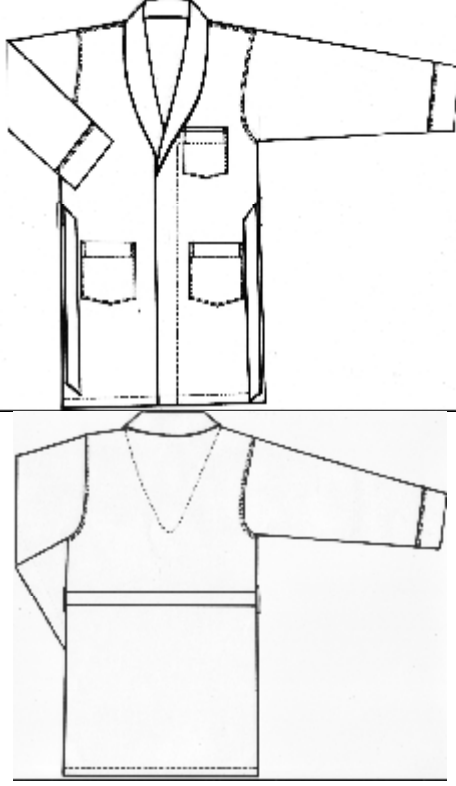
- Ø Erkek sabahlık üretiminde kullanılan kumaşların kesime nasıl hazırlandığını araştırarak izlenimlerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

1. ERKEK SABAHLIK KESİMİ

1.1. Model Analiz İşlemleri

Sabahlık kesimine geçmeden önce model özelliklerinin her yönden incelenerek tüm ayrıntılarının tanımlanması gerekir. Bu işlem için model tanımlama formu kullanılır. Model tanımlama formunda, modelin biçim tanımlanması, grafik çizimi, dikiş payları, parça listesi, kullanılacak malzemeler belirtilir. Üretim bu bilgilere uygun olarak gerçekleştirilir.

Model Tanımlama Formu

Firma Adı:	Beden Nu :	İş Nu :
Ürün:Erkek Sabahlığı Üretimi	Tarih:	Sayfa Nu:
Grafik Çizim	Biçim Tanımlama	
	<p>Ø Şal yakalı (garnitür kumaştan) Ø Sol üstte applike cepli(cep kapağı garnitür kumaştan) Ø Her iki ön beden alt kısmında applike cepli Ø Takma uzun kollu Ø Kol ağzı kapaklı(kol kapağı garnitür kumaştan) Ø Beli bağlamalı kuşaklı Ø Etek ucu düz kıvrımalı</p> <p>Not: Bu modelde; süsleme olarak sabahlık kumaşına renk, desen, doku yönünden uygun farklı bir kumaş kullanılmıştır. Modelin cep ağzı, kol kapağı, yakası ve arka yaka pervazı bu kumaştan çalışılmıştır.</p> <p>Dikiş Payları</p> <p>Ø Alt cep ağzı kıvrırma payı:4,5cm Ø Etek ucu kıvrırma payı:3cm Ø Köprü parçası ve bel kuşağı:0,5cm Ø Diğer bütün dikişler:1 cm</p>	
Parça Listesi		
Ø Ön beden 2 adet Alt klapa 2 adet Ø Arka beden 1 adet Alt yaka 2 adet Ø Kol 2 adet Arka yaka pervazı 1 adet Ø Kol kapağı 2 adet Bel kuşağı 1 adet Ø Üst applike cep 1 adet Bel kuşağı köprüsü 2 adet Ø Alt applike cep 2 adet Üst klapa 2 adet		
Kullanılacak Malzemeler Kumaş İplik Garnitür kumaş Tela Beden firma yıkama talimatı etiketleri	Malzeme Örnekleri	

1.2. Asgari Çalışma Talimatları

Üretim sırasında dikkat edilmesi gereken noktalar belirtilir. Bu talimatlar doğrultusunda üretim gerçekleştirilir.

Dikiş payları; cep ağzı kıvrırma payı için 4,5cm,etek ucu kıvrırma payı için 3cm,bel kuşağı ve köprü parçası için 0,5cm,diğer dikişler için 1cm'dir.
Dikimde kumaş rengine uygun iplik kullanılmalıdır.
Dikişlerde; iç dikiş sıklığı 1cm'de 5 batış, üst dikişlerde 1 cm'de 4 batış olmalıdır.
Bütün dikiş başlangıcı ve sonlarında sağlamlaştırma yapılmalıdır.
Kumaşa uygun iğne ve iplik seçilmelidir.
Cepler düzgün ve temiz çalışmalıdır.
Üst cep sol ön bedenın göğüs kısmına dikilmelidir.
Üst cep ağzı kapağı garnitür kumaştan olmalıdır.
Cep ağzı kıvrırma payları çıma (1mm) ile dikilmelidir.
Alt cepler ön bedenın cep yerlerine dikilmelidir.
Cepler bedene monte edilirken formuna göre çıma (1mm) olmalıdır.
Klapa üst parçası telalı, garnitür kumaştan, alt parçası ise giysinin kendi kumaşından olmalıdır.
Klapa iç kenar dikiş payı kıvrılarak gaze (0,5mm)olmalı, daha sonra klapa bedene çıma (1mm)ile dikilmelidir.
Üst klapada kullanılacak tela yüzeyi yapışkanlı ise ütüyle, yapışkanlı yüzey değilse(modelde olduğu gibi) makine dikişiyile dikiş payına tutturulmalıdır.
Kollar takma ve uzun olmalıdır.
Kol ağzı kapağı 7,5 cm genişliğinde ve garnitür kumaştan olmalıdır.
Eték ucu 2 cm genişliğinde düz kıvrırma olmalıdır.
Bel kuşağı 3 cm genişliğinde ve 165 cm uzunluğunda olmalıdır.
Bel kuşağı için 2 adet köprü 1cm eninde ve 7 cm boyunda olmalıdır.
Firma ve beden etiketi, klapa arka ortasına her iki yanından düz dikişle dikilmelidir.
Yıkama talimat etiketi, sağ klapa iç kapama dikişiyi yapılırken tutturulmalıdır
Etiketler kendi renginde iplikle dikilmelidir.
Omuz, kol evi, kol altı yan kapama, kol ağzı kapağı, kollu zincir dikiş makinesi ile dikilmelidir.

Not: Kollu zincir dikiş makinesi olmadığı takdirde, aynı dikişleri düz dikiş ve overlok dikiş makinesi ile yapabilirsiniz.

1.3. Erkek Sabahlık Kalite Nitelikleri

Erkek sabahlığı üzerinde yapılan işlemlerin olması gereken ölçüleri ve toleransları verilir. Bu ölçülere göre ürünlerin kalite kontrolü yapılır.

Kalite Nitelikleri				
Ürün:Erkek Sabahlığı				
Çalışma araçları:Düz dikiş makinesi,kollu zincir dikiş makinesi, overlok,ütü.				
Nu	Tanımlama	Std(mm)	Toleranslar (mm) + -	
1	Cep ağzı kıvrırma genişliği	45	1	1
2	Üst cep boyu	135	2	2
3	Üst cep eni	130	2	2
4	Üst cep ağzı parçası eni	45	1	1
5	Alt cep boyu	165	2	2
6	Alt cep eni	160	2	2
7	Alt cep ağzı parçası eni	40	1	1
8	Cep yerleri	0	2	2
9	Yaka formu	0	1	1
10	Klapa formu	0	1	1
11	Beden genişliği(1/2)	480	2	2
12	Omuz genişliği	200	1	1
13	Yan dikiş boyu	740	1	1
14	Kol evi (dik olarak)	280	1	1
15	Kol kapağı genişlikleri	75	1	1
16	Kol ağzı genişliği	320	2	2
17	Kol boyu	580	1	1
18	Kemer köprü genişliği	10	2	2
19	Kemer köprü boyu	70	2	2
20	Köprü yeri(kol altından)	150	2	2
21	Bel kuşağı eni	35	2	2
22	Bel kuşağı boyu	1650	5	5
23	Çıma dikişleri	1	0	0
24	Gaze dikişi	5	0	0
25	Sağlamaştırma boyu	8	0	0

1.4. Erkek Sabahlđı Kesim İşlemleri



1.4.1. Kumaşı Kesime Hazırlama İşlemleri

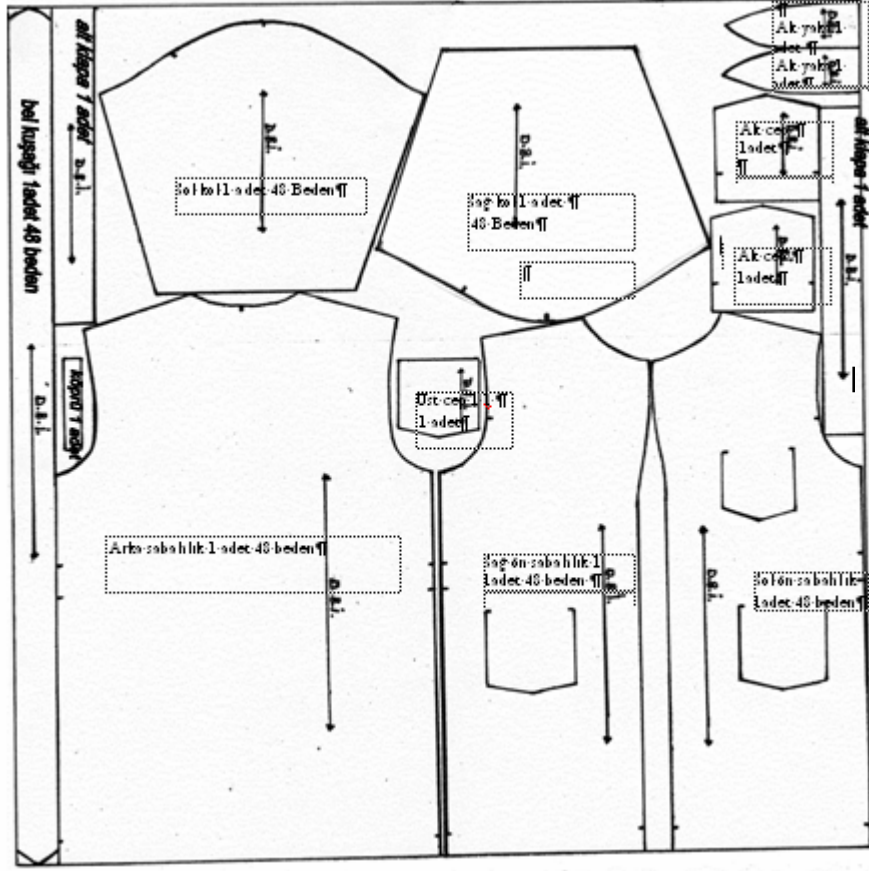
Erkek sabahlđı dikiminde;yumuşaklık,renk,desen özelliklerinden dolayı saten ve ipekli kumaşlar tercih edilmektedir. Bunun yanında poplin ve terikoton cinsi kumaşlar da kullanılmaktadır. Bu tür kumaşlar kullanılacaksa, kesimden önce bir takım işlemlerden geçmesi gerekir. Çünkü bu kumaşlar özelliklerinden dolayı çekmesi mümkün olan kumaşlardır. Bu tür kumaşlar yıkanarak işleme hazırlanmalıdır. Yıkama işlemi yapılmadan dikildiği takdirde istenilmeyen ölçü değişiklikleri olacaktır..

Not:Kumaşı kesime hazırlama, kalıbı kumaşa yerleştirme ve kesimle ilgili daha ayrıntılı bilgi için “Kesim” modülüne bakınız.

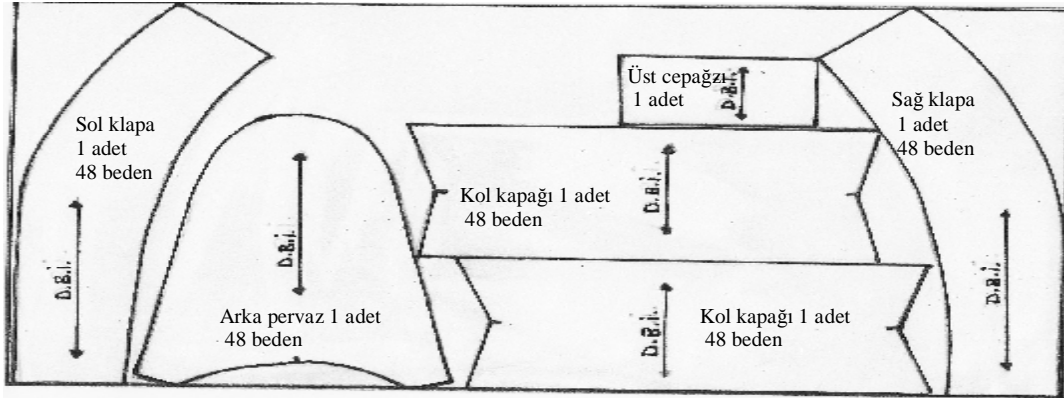
1.4.2. Kalıbı Kumaşa Yerleştirme

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
<p>Ø Gerekli araç gereçleri ve çalışma ortamını hazırlayınız.</p>	
<p>Ø Modelin bütün kalıplarını hazırlayınız.</p>	<p>Ø Kalıpların sayısını ve doğruluğunu kontrol ediniz.</p>
<p>Ø Kumaş özelliğine uygun serme yöntemini belirleyerek seriniz.</p>	<p>Ø Serim yapılacak masa eninin, kumaş enine uygun olmasına dikkat ediniz.</p>
<p>Ø Kumaşı masaya sabitleyiniz.</p>  <p>Resim: 1.1</p>	<p>Ø Kumaş katlarının kaymaması için her serilen katı düzgün bir şekilde masaya sabitleyiniz.</p>
<p>Ø Pastal kâğıdında kumaşın enini çiziniz.</p>	
<p>Ø Pastal resmine uygun olarak pastal atınız.</p>	
<p>Ø Pastalın üst katına pastal resmini düzgün olarak yerleştiriniz.</p>  <p>Resim: 1.2</p>	<p>Ø Pastalın boy ve enine dikkat ediniz.</p>
<p>Ø Kalıpları ısı yardımıyla kumaşa yapıştırınız.</p>	<p>Ø Isı derecesinin kumaşa uygunluğunu kontrol ediniz.</p>
<p>Ø Sabahlık kumaşı için uyguladığınız işlemleri garnitür kumaş ve tela için tekrarlayınız.</p>	

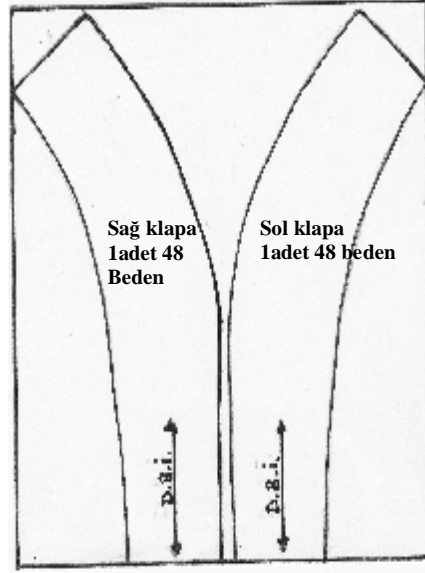


Şekil:1.1 Açık Ende Sabahlık Kalıplarını Kumaşa Uygulama (en:150 cm)



Şekil:1.2 Açık ende üst klapa, üst cep ağzı parçası, kol ağzı kapağı ve arka yaka pervaz kalıplarını kumaşa uygulama.(en:150 cm)


Not: Bu modelde farklı özellikte iki kumaş kombin edildiğinden, kalıp yerleşimi iki farklı kumaş üzerinde gösterilmiştir.Üst klapa,kol kapağı,üst cep ağzı parçası ve arka yaka pervaz kalıpları desenli satenden,diğer kalıp parçaları ise poplin kumaş üzerine yerleştirilmiştir.



Şekil:1.3: Klapa kalıplarının tela üzerine yerleşimi

1.4.3. Erkek Sabahlığı Kesim İşlemleri

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
<p>Ø Pastal resmi çizgilerinden kumaşı kesiniz.</p>  <p>Resim: 1.3</p>	<p>Ø Kesim esnasında iş kazalarına karşı dikkatli olunuz.</p> <p>Ø Kesim araçlarını önceden hazırlayınız.</p> <p>Ø İş güvenliliği ile ilgili önlemleri alınız.</p>
<p>Ø Gerekli yerlere çit işaretlerini alınız.</p>	<p>Ø Çıtları derin kesmemeye özen gösteriniz.</p>
<p>Ø Hazırladığımız garnitür kumaş pastalı üzerinden işaretlemeye göre kumaşı kesiniz.</p>	
<p>Ø Hazırladığımız tela pastalı üzerinden işaretlemeye göre telayı kesiniz.</p>	
<p>Ø Kesilen parçaları gruplayınız.</p>	<p>Ø Dikim işleminde kolaylık olması açısından parçaları eşleştiriniz.</p> <p>Ø Gruplandırma yaparken dikkatli olunuz.</p>
<p>Ø Grupladığınız parçalara etiket yapıştırınız.</p>	

DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde yaptığınız çalışmayı kendiniz ya da arkadaşınızla değişerek kontrol listesinde yer alan değerlendirme kriterlerine göre değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri		Evet	Hayır
1	Modeli doğru analiz ettiniz mi?		
2	Asgari çalışma talimatını modele ve tekniğe uygun belirlediniz mi?		
3	Kalite niteliklerini modele ve tekniğe uygun belirlediniz mi?		
4	Sabahlık kumaşını tekniğine uygun kesime hazırladınız mı?		
5	Sabahlık garnitür kumaşını tekniğine uygun kesime hazırladınız mı?		
6	Pastalınızı en ve boy yönüne dikkat ederek serdiniz mi?		
7	Pastal planını düz boy ipliği yönünde yerleştirdiniz mi?		
8	Pastal resmini doğru yapıştırdınız mı?		
9	Pastalın kesimini doğru yaptınız mı?		
10	Sabahlık tela kesimini tekniğine uygun yaptınız mı?		
11	Kesilen parçaları doğru grupladınız mı?		
12	Grupları doğru etiketlediniz mi?		
13	Kesim sırasında güvenlik önlemleri aldınız mı?		
14	Çalışmalarınızı planlanan zamanda tamamladınız mı?		
15	Araç ve gereçleri yerinde kullandınız mı?		
16	Temiz ve düzenli çalıştınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonunda eksikleriniz varsa öğrenme faaliyetinde ilgili konuya dönerek işlemleri tekrarlayınız. Eksiğiniz yoksa bir sonraki faaliyete devam edebilirsiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ- 2

AMAÇ

Öğrenme faaliyetinde kazandırılacak bilgi ve beceriler doğrultusunda, uygun ortam sağlandığında, erkek sabahlık dikimini tekniğine uygun olarak yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Ø Erkek sabahlığı üretiminde yapan farklı modelde erkek sabahlığı dikim planı ve makine parkı hakkında araştırma yaparak, sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

2. ERKEK SABAHLIĞI DİKİMİ

Dikim işlemine geçmeden önce, modele uygun olarak hangi işlemlerin yapılacağı, işlem basamakları halinde belirlenir. Ardından işlem basamaklarına uygun olarak kullanılacak makineler düzenlenir. Düzenleme yapılırken, makinelerin sistemli bir şekilde ve iş akışına uygun olmasına dikkat edilmelidir.

Erkek sabahlık üretimi makine parkında düz dikiş ve overloğun dışında kollu zincir dikiş makinesi kullanılmaktadır. Kollu zincir dikiş makinesine kıvrırma aparatı takılarak hem kıvrırma hem de dikiş yapma çok düzgün bir şekilde olmaktadır. Bu özelliğinden dolayı birleştirme dikişlerinde (kol altı yan kapama, omuz kapama, kol takma vb.) büyük kolaylıklar sağlamaktadır. Dikiş görünümü açısından değerlendirecek olursak, üstte çift iğne veya üç iğne ile düz dikiş, altta zincir dikiş şeklindedir. Dikiş sağlam olduğu için dikiş başlangıcı ve sonunda sağlamlaştırma yapılmamaktadır.

Aynı işlemler düz dikiş ve overlok dikiş makinesinde de yapılmaktadır. Fakat kollu zincir dikiş makinesi kullanıldığında; zaman, işçilik, dikiş kalitesi ve görünüm açısından daha verimli daha kaliteli ürünler elde edilmektedir.

2.1. Erkek Sabahlığı Dikim Planı

2.2. Erkek Sabahlığı Makine Parkı

Erkek Sabahlığı Dikim Planı		
İşlem Nu.	İşlem Basamakları	Makine
1	Üst klapa parçalarını telalama	DSM
2	Üst klapa parçalarını birleştirme	DSM
3	Paylarını düzeltme ve ütüleme	ELDE İŞLEM-ÜTÜ
4	Klapa üst ve alt parçasını birleştirme ve ütüleme	DSM - ÜTÜ
5	Klapa iç dikiş kenarına gaze çekme	DSM
6	Klapaya firma ve beden etiketini dikme	DSM
7	Alt yaka arka ortasını birleştirme ve ütüleme	DSM - ÜTÜ
8	Göğüs cep ağzı kapak parçasını hazırlama	ÜTÜ
9	Göğüs cep ağzına kapak parçasını yerleştirme	DSM
10	Cep ağzı kapak parçasını ütüleme	ÜTÜ
11	Cep ağzı kıvrıma payını dikme	DSM
12	Göğüs cebi form ütü	ÜTÜ (ÜTÜ ŞABLONU)
13	Göğüs cebi bedene monte	DSM
14	Alt cep parçaları cep ağzı kıvrıma	ÜTÜ
15	Cep ağzı kıvrıma	DSM
16	Alt cep form ütü	ÜTÜ (ÜTÜ ŞABLONU)
17	Alt cepleri bedene monte	DSM
18	Arka yaka pervaz kenarını temizleme	OVERLOK (3 iplik)
19	Arka yaka pervazını bedene dikme	DSM
20	Omuz kapama	KOLLU ZİNCİR DİKİŞ M.
21	Kol kapağını kol ağzına dikme ve ütüleme	KOLLU ZİNCİR DİKİŞ - ÜTÜ
22	Alt yakayı bedene birleştirme ve ütüleme	DSM - ÜTÜ
23	Klapayı bedene yerleştirerek dikme	DSM
24	Paylarını düzeltme	ELDE İŞLEM
25	Klapayı çevirme ve ütüleme	ELDE İŞLEM -ÜTÜ
26	Klapanın iç kenarını bedene dikme	DSM
27	Kol takma	KOLLU ZİNCİR DİKİŞ M.
28	Kol altı ve yan kapama	KOLLU ZİNCİR DİKİŞ M.
29	Etek ucu kıvrıma	DSM (KIVIRMA)
30	Köprü hazırlama	DSM (BİYE)
31	Köprüleri bedene dikme	DSM
32	Bel kuşağı hazırlama	DSM

2.3. Erkek Sabahlığı Dikim İşlemleri

Ø Erkek Sabahlığında Kullanılan Süsleme Teknikleri

Giysilere daha hoş ve güzel görünüm kazandırmak için süsleme yapılmaktadır. Erkek sabahlıklarında da birçok süsleme tekniği kullanılmaktadır. Uygulanacak süsleme tekniği seçilirken, sabahlığın rahatlığı ön planda gelen ve sık yıkanan bir iç giyim olduğu unutulmamalıdır. Kullanılacak süsleme çeşidinin ve malzemesinin bu özellikler dikkate alınarak seçilmesi gerekir.

Erkek sabahlığı üretiminde; yazlık, kışlık, düz, desenli, çizgili kumaşlar tercih edilmektedir. Günümüzde erkek sabahlığı üretimi yapan firmalar, gerek renk gerekse kumaş kombinasyonlarıyla erkeklere değişik alternatifler sunmaktadırlar.

Erkek sabahlıklarına, farklı kumaş kombinasyonları veya aynı kumaşa değişik kesim teknikleri uygulanarak süsleme yapılmaktadır. Hazır giyim sektöründe zaman, işçilik önemli kavramlar olduğu için bu tarz çalışmalar tercih edilmektedir. Bu tekniklerle; dikim işlemi sırasında, ek bir zamana ihtiyaç olmadan giysi daha güzel ve hoş bir hale getirilmektedir. Sabahlığın; kol ağzı, cep ve yakasında sabahlık kumaşına uygun, farklı renk, desen ve dokudaki kumaşlar kullanılabilirdiği gibi çizgili bir kumaşa değişik kesim teknikleri uygulanarak da giysiye güzel bir görünüm verilebilmektedir. Bunların dışında biye, kordon geçirme, çeşitli makine dikişi ile yapılan arma ve süslemeler, kapitone ve aplike teknikleri de kullanılmaktadır.



Resim: 2.1







Resim: 2.2








Resim: 2.3




UYGULAMA FAALİYETİ



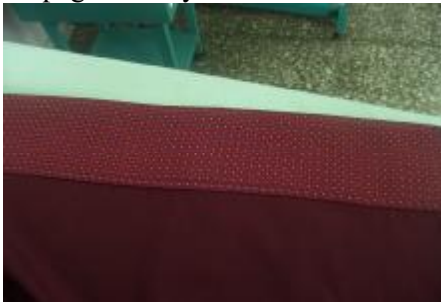
İşlem Basamakları	Öneriler
<p>Ø Üst klapa parçalarını tersinden telalayınız.</p>  <p>Resim: 2.4</p>	<p>Ø Makine dikiş ayarını kontrol etmeyi unutmayınız.</p>
<p>Ø Garnitür kumaştan kesilen klapanın üst kısmını telalı olarak çalışınız. Klapanın alt kısmını ise sabahlık kumaşından ve telasız olarak çalışınız.</p>	
<p>Ø Klapada kullanılan telanın yüzeyi yapışkanlı olmadığı için telayı dikiş payına makine dikişi ile tutturunuz</p>	
<p>Ø Klapa arka ortasını başlangıç ve sonunda sağlamlaştırma yaparak dikişiniz.</p>	<p>Ø Dikiş payına dikkat ediniz.</p>
<p>Ø Paylarınızı düzelterek ütöleyiniz.</p>	<p>Ø Dikiş paylarını ikiye açınız.</p>
<p>Ø Klapanın üst parçası garnitür kumaştan alt kısmı ise sabahlığın kendi kumaşından yapıldığı için iki parçayı makine dikişi ile birleştiriniz.</p>  <p>Resim: 2.5</p>	<p>Ø Dikiş payının 1cm' yi geçmemesine dikkat ediniz.</p>
<p>Ø Klapa iç dikiş kenarını dikişiniz. (Klapanın</p>	<p>Ø Dikkatli çalışınız.</p>




<p>bedene dikilecek kısmının dikiş payını kıvrarak gaze (5mm) çekiniz.</p>  <p>Resim: 2.6</p>	
<p>Ø Firma ve beden etiketini klapa arka yaka ortasına, bedene kapatılan noktadan 0,5 cm yukarı dikiş.</p>  <p>Resim: 2.7</p>	<p>Ø Etiket kendi renginde iplikle dikiş. Ø Dikiş başlangıcı ve sonunda sağlamlaştırma yapınız.</p>
<p>Ø Alt yaka arka ortasını birleştiriniz.</p>  <p>Resim:2.8</p>	<p>Ø Dikiş payına dikkat ediniz. Ø Dikiş başlangıcı ve sonunda sağlamlaştırma yapınız.</p>
<p>Ø Garnitür kumaştan kesilen cep ağzı parçasının bir kenarını dikiş payı 1cm den kıvrarak ütöleyiniz</p>	<p>Ø Ütü ısısının kumaşa uygun olmasına dikkat ediniz. Ø Ütü yaparken güvenlik kurallarına uyunuz.</p>

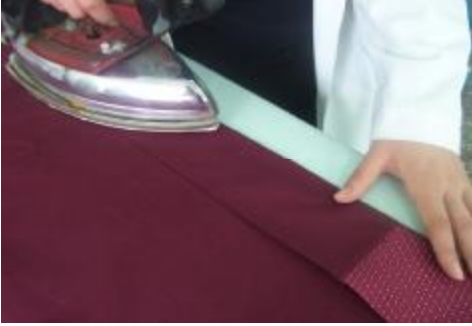


<p>Ø Kapak parçasının yüzü,cep parçasının yüzüne gelecek şekilde yerleştirerek 1cm den dikişiniz.</p>  <p style="text-align: center;">Resim: 2.9</p>	<p>Ø Dikiş başlangıcı ve sonunda sağlamlaştırma yapınız. Ø Dikiş paylarına dikkat ediniz</p>
<p>Ø Cep ağızı paylarını birlikte yukarı doğru ütöleyiniz.</p>	<p>Ø Ütü yaparken dikkatli olunuz.</p>
<p>Ø Kapak genişliğini 1cm olacak şekilde ütöleyiniz</p>	
<p>Ø Cep ağızı kıvrırma payını çıma (1mm)ile dikişiniz</p>  <p style="text-align: center;">Resim:2.10</p>	<p>Ø Makine dikişinin düzgün olmasına dikkat ediniz. Ø Dikiş başlangıcı ve sonunda sağlamlaştırma yapınız.</p>
<p>Ø Göğüs cebine form ütüsü yapınız.</p>	<p>Ø Cep şeklinin daha düzgün ve net olması için ütü şablonu kullanınız. Ø Ütü yaparken dikkatli olunuz.</p>




 <p>Resim: 2.11</p>	
<p>Ø Ön bedenin sol üst kısmında işaretli yere cebi çıma (1mm)dikişi ile dikişiniz.</p>	
 <p>Resim:2.12</p>	
<p>Ø Cep ağzında sağlamlaştırma yapınız.</p>  <p>Resim:2.13</p>	<p>Ø Makine dikiş ayarının düzgün olmasına özen gösteriniz.</p>
<p>Ø Alt cep parçalarının cep ağzını kıvrarak ütöleyiniz.</p>	<p>Ø Cep ağzı kıvrma payına dikkat ediniz.</p>
<p>Ø Cep ağzını çıma (1mm)dikişi ile dikişiniz</p>	<p>Ø Makine dikiş ayarını kontrol ediniz. Ø Dikiş başlangıcı ve sonunda sağlamlaştırma yapınız.</p>




 <p style="text-align: center;">Resim: 2.14</p>	
<p>Ø Cep çalışmasının netliği için ütü şablonu kullanarak cepleri ütöleyiniz</p>  <p style="text-align: center;">Resim: 2.15</p>	<p>Ø Ütü yaparken güvenlik kurallarına uyunuz.</p>
<p>Ø Ön bedende işaretli cep yerlerine cepleri çırma (1mm)dikişi ile dikişiniz</p>  <p style="text-align: center;">Resim: 2.16</p>	<p>Ø Makine dikiş ayarını kontrol ediniz. Ø Ceplerin ağzına resimde görüldüğü gibi sağlamlaştırma yapınız.</p>
<p>Ø Arka yaka pervaz kenarını overlokla temizleyiniz.</p>	<p>Ø Overlok dikiş ayarını ve iplik seçimini kumaşınıza uygun yapınız</p>

<p>Ø Arka yaka pervazını bedene dikişiniz.</p>  <p>Resim: 2.17</p>	<p>Ø Makine dikiş ayarını kontrol ediniz</p> <p>Ø Arka pervaz çalışmasını giysiyi süslemek için farklı biçim ve kumaş alternatifleriyle çalışabilirsiniz.</p>
<p>Ø Omuzları birleştiriniz.</p>  <p>Resim:2.18</p>	<p>Ø Ön ve arka omuzun eşit olmasına dikkat ediniz.</p> <p>Ø Bu dikiş, kollu zincir makinesi olmadığında düz sanayi ve overlok makinesi ile yapabilirsiniz.</p>
<p>Ø Garnitür kumaştan kesilmiş kapak parçasını kol ağzına kollu dikiş makinesinde dikişiniz.</p>	<p>Ø Dikiş paylarının 1cm'yi geçmemesine dikkat ediniz.</p> <p>Ø Kollu zincir dikiş makinesi olmadığı zaman bu dikiş düz sanayi ve overlok makinesi ile yapabilirsiniz.</p>
<p>Ø Kol kapağını ütöleyiniz.</p>  <p>Resim:2.19</p>	<p>Ø Ütü ısını kumaşa göre ayarlayınız.</p> <p>Ø Ütü yaparken güvenlik kurallarına uyunuz.</p>
<p>Ø Alt yakayı bedene arka yaka ortasının, beden</p>	<p>Ø Dikiş paylarının 1cm'yi</p>

<p>arka ortasına gelmesine dikkat ederek ve bedende kumaşlar yüz yüze gelecek şekilde yerleştirerek makine çekiniz.</p>  <p>Resim:2.20</p>	<p>geçmemesine dikkat ediniz.</p>
<p>Ø Dikiş payları yukarı gelecek şekilde ütöleyiniz.</p>	<p>Ø Ütü yaparken dikkatli olunuz</p>
<p>Ø Klapanın yüzü beden yüzüne ve arka ortası beden arka ortasına gelecek şekilde yerleştirerek dikiş.</p>  <p>Resim: 2.21</p>	<p>Ø Dikişlerin tam olarak üst üste gelmesine dikkat ediniz. Ø Makine dikiş yaparken dikiş payının 1 cm'yi geçmemesine dikkat ediniz.</p>
<p>Ø Paylarını düzelterek ütöleyiniz.</p>  <p>Resim:2.22</p>	<p>Ø Ütü ısını kumaşa göre ayarlayınız.</p>
<p>Ø Klapyı çevirerek ütöleyiniz.</p>	<p>Ø Detaylara önem veriniz.</p>

 <p style="text-align: center;">Resim:2.23</p>	
<p>Ø Yaka çevresinde ütüleme yaparken, dikişi 1mm kaydırarak ön yüzden görünmemesini sağlayınız</p>	
<p>Ø Klapanın iç kenarını bedene çıma dikişi ile dikişiniz.</p> <p>Ø Sağ klapanın alt kısmına yıkama talimat etiketini tutturunuz.</p>  <p style="text-align: center;">Resim:2.24</p>  <p style="text-align: center;">Resim:2.25</p>	<p>Ø Makine çekerken gerdirmemeye ve pile oluşturmamaya dikkat ediniz.</p> <p>Ø Bu tür giysilerde yıkama talimatı etiketi yan dikiş yapılırken tutturulmaktadır. Fakat bu giyside etiket yan dikişin farklı makinede yapılmasından dolayı klapaya tutturulmuştur.</p> <p>Ø Makine dikiş ayarını kontrol ediniz.</p>

<p>Ø Kolu bedene takabilmek için, omuz çıtı ve ön kol oyuntusundaki çıtları, bedendeki çıtlara denk getirerek birleştiriniz.</p>  <p style="text-align: center;">Resim:2.26</p>	<p>Ø Makine çekerken pile oluşturmamaya ve gerdirmemeye özen gösteriniz.</p> <p>Ø Bu dikişi kollu zincir dikiş makinesi ile yapınız. Makine olmadığı takdirde, düz sanayi ve overlok makinesi ile yapabilirsiniz.</p>
<p>Ø Kol altı ve yan dikişi işaretlerine dikkat ederek, kol ağzından başlayarak dikişiniz.</p>  <p style="text-align: center;">Resim: 2.27</p>	<p>Ø Koltuk altı dikişlerini denk getirerek makine çekiniz.</p> <p>Ø Bu dikişi kollu zincir dikiş makinesinde yapınız. Makine olmadığı zaman düz sanayi ve overlok makinesi ile yapabilirsiniz.</p>
<p>Ø Etek ucunu düz kıvrarak dikişiniz.</p>  <p style="text-align: center;">Resim: 2.28</p>	<p>Ø Etek ucu kıvrırma işlemini düz dikiş makinesinde aparat yardımıyla istenen ölçülerde dikişebilirsiniz.</p> <p>Ø Etek kıvrırma şeklinin, asgari çalışma talimatlarına uygun olmasına dikkat ediniz.</p>
<p>Ø Köprüleri dikmek için daha önceden kesilmiş olan köprü parçasını makinede dikişiniz.</p> <p>Ø Köprü parçasını 7 cm' lik iki parça halinde kesiniz.</p>	<p>Ø Köprüler için uygun genişlikte biye aparatı seçiniz.</p> <p>Ø Makinenin dikiş ayarını ve biye aparatını ayarlamayı unutmayınız.</p>

 <p>Resim: 2.29</p>	
<p>Ø Yan dikiş üzerinde kol altından 15 cm inerek köprüleri 1mm'den dikiş</p>  <p>Resim: 2.30</p>	<p>Ø Dikiş başlangıcı ve sonunda sağlamlaştırma yapınız.</p>
<p>Ø Kuşak parçasını tersinden ortadan katlayınız.</p>  <p>Resim: 2.31</p>	
<p>Ø Kuşağın orta kısmından 4cm'lik bir açıklık bırakarak sağlamlaştırma yaparak dikiş.</p>	
<p>Ø Kuşağı açıklıktan çeviriniz</p>	
<p>Ø Kuşağı ütöleyiniz</p>	

DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde yaptığınız çalışmayı kendiniz ya da bir arkadaşınızla değiştirerek kontrol listesinde yer alan değerlendirme kriterlerine göre değerlendirilmesini sağlayınız.

Değerlendirme Ölçütleri		Evet	Hayır
1	Makine ve araç gereçleri tekniğine uygun dikişe hazırladınız mı?		
2	Kumaşa ve modele uygun süsleme malzemesi seçtiniz mi?		
3	Üst klapa parçalarını tekniğine uygun telaladınız mı?		
4	Üst klapa arka ortasını düzgün diktiniz mi?		
5	Üst ve alt klapyı düzgün birleştirdiniz mi?		
6	Klapa iç kenar gazesini düzgün yaptınız mı?		
7	Cep ağzı kıvrma paylarını düzgün diktiniz mi?		
8	Cep form ütüsünü doğru yaptınız mı?		
9	Ceplerin bedene dikimini tekniğine uygun yaptınız mı?		
10	Arka yaka pervazını bedene düzgün diktiniz mi?		
11	Omuz kapama işlemini tekniğine uygun yaptınız mı?		
12	Alt yakayı bedene tekniğine uygun diktiniz mi?		
13	Klapyı bedene tekniğine uygun yerleştirdiniz mi?		
14	Yaka dış kenar dikimini düzgün yaptınız mı?		
15	Yaka dış kenar dikişini çevirerek ütüleme işlemini tekniğine uygun yaptınız mı?		
16	Klapa iç kenarını bedene tutturma işlemini düzgün yaptınız mı?		
17	Kol kapağını kol ağzına tekniğine uygun diktiniz mi?		
18	Kolu bedene tekniğine uygun birleştirdiniz mi?		
19	Kol altı ve yan dikiş tekniğine uygun diktiniz mi?		
20	Etek ucu kıvrma işlemini tekniğine uygun yaptınız mı?		
21	Köprü hazırlama işlemini tekniğine uygun ve doğru yaptınız mı?		
22	Köprüleri bedene tutturma işlemini doğru ve düzgün yaptınız mı?		
23	Bel kuşağını doğru ve düzgün hazırladınız mı?		
24	Çalışmalarınız süresince iş güvenliği kurallarına uydunuz mu?		
25	Çalışmalarınızı planlanan zamanda tamamladınız mı?		
26	Araç ve gereçlerinizi yerinde ve doğru kullandınız mı?		
27	Temiz ve düzenli çalıştınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonunda eksikleriniz varsa öğrenme faaliyetinde ilgili konuya dönerek işlemleri tekrarlayınız. Eksiğiniz yoksa bir sonraki faaliyete devam edebilirsiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ- 3

AMAÇ

Öğrenme faaliyetinde kazandırılacak bilgi ve beceriler doğrultusunda, uygun ortam sağlandığında; erkek sabahlığı son ütü ve son kontrol işlemlerini kalite niteliklerine uygun olarak yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Ø İç giyim sektöründe, erkek sabahlığı üretimi yapan firmalarda, son ütü ve son kontrol işlemlerini gözlemleyiniz. Edindiğiniz izlenimlerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

3. ERKEK SABAHLIĞI SON ÜTÜ VE SON KONTROLÜ

3.1. Erkek Sabahlığı Son Ütüleme İşlemleri

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
Ø Omuz dikişlerini ütöleyiniz.	Ø Ütü ayarını kumaş cinsine göre yapınız.
Ø Ön bedeni ütöleyiniz. 	Ø Düz boy ipliği yönünde ütü yapmaya özen gösteriniz.
Arka bedeni ütöleyiniz.	Ø Ütü yaparken güvenlik kurallarına uyunuz.

Resim: 3.1



Resim: 3.2

Ø Kolları ütöleyiniz.



Resim :3.3

Ø Yakayı ütöleyiniz.



Resim:3.4

Ø Bel kuşağını ütöleyiniz.

Ø Ütü yaparken dikkatli olunuz.

3.2. Erkek Sabahlığı Son Kontrol İşlemleri

3.2.1. Genel Görünüm Kontrolü

Son ütü işleminden sonra erkek sabahlığı genel görünümüne bakılır. Kontrol işlemi sırasında giysinin;

- Ø Yaka formu,
- Ø Cep yerleri ve ceplerin düzgünlüğü,
- Ø Omuz ve yan dikişlerin düzgünlüğü,
- Ø Kolların duruşu,
- Ø Sabahlık boyu duruşu,
- Ø Köprü yerlerinin düzgünlüğü,
- Ø Dikiş kalitesi (dikişte kopma, kayma ve büzülme vb.),
- Ø Ütü kalitesi gibi özellikleri incelenir.



Resim: 3.5

3.2.2. Ölçü Kontrolü

Erkek sabahlığı düz bir yere yerleştirilir. Herhangi bir işlem yapılmaksızın mezür yardımıyla ölçüler alınır. Model özelliğinin gerektirdiği ölçü kontrolü, kalite niteliklerinde belirtilen toleranslar dikkate alınarak gerçekleştirilmelidir.

- Ø Ön ve arka beden genişliği
- Ø Ceplerin boyları ve genişlikleri
- Ø Ceplerin yerleri
- Ø Omuz dikişlerinin eşitliği
- Ø Yan dikişlerin eşitliği
- Ø Sabahlık boyu
- Ø Kol ağzı genişliği
- Ø Kol kapağı eni
- Ø Kol boyu
- Ø Köprü yerleri



Resim: 3.6



Resim: 3.7



Resim: 3.8

3.2.3. Malzeme Uyum Kontrolü

Erkek sabahlık üretiminde kullanılan ana ve yardımcı malzemelerin uyumuna bakılır. Malzemelerin uyumlu olması giysi kalitesini etkileyen önemli noktalardan biridir. Birbiriyle uyumsuz malzemeler, giysi görünümünde bozukluklara neden olabilir. Malzeme uyum kontrolünde şu özellikler incelenir;

- Ø Kumaşın modele ve giysi türüne uygunluğu
- Ø Süsleme için kullanılan kumaşın modele uygunluğu
- Ø Ana kumaş ve süsleme kumaşının uyumu(incelik, kalınlık, renk ve desen)
- Ø Telanın kumaşa uyumu
- Ø İpliğin kalitesi (renk uyumu, sağlamlık ve kumaşa uyumu)

3.2.4. Bitmiş Ütü Kontrolü

Erkek sabahlığı ütü kontrolü aşağıda belirtilen noktalara dikkat edilerek yapılmalıdır.

- Ø Omuz dikişlerinin düzgünlüğü
- Ø Yaka ütüsünün düzgünlüğü
- Ø Ceplerin ütüsünün düzgünlüğü
- Ø Kol evi ve yan dikiş ütüsünün düzgünlüğü
- Ø Etek ucu ütüsünün düzgünlüğü

DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde yaptığınız çalışmayı kendiniz ya da bir arkadaşınızla değiştirerek kontrol listesinde yer alan değerlendirme kriterlerine göre değerlendirilmesini sağlayınız.

Değerlendirme Ölçütleri		Evet	Hayır
1	Ütü ısı ve buhar ayarını kumaşa göre ayarladınız mı?		
2	Erkek sabahlığı ütüleme işlem sırasını tekniğine uygun doğru belirlediniz mi?		
3	Ütüleme işlemlerini tekniğine uygun, tam ve doğru yaptınız mı?		
4	Model özelliğine göre genel görünüm kontrolü yaptınız mı?		
5	Ölçü tablosu ve kalite niteliklerine göre ölçü kontrolü yaparak, eksiklik ve hataları tam olarak tespit ettiniz mi?		
6	Erkek sabahlık son ütü kontrolünü doğru yaptınız mı?		
7	Modele uygun kumaş ve yardımcı malzeme uyumunu kontrol ettiniz mi?		
8	Dikiş tekniklerinin uygunluğunu kontrol ettiniz mi?		
9	İş kazalarına karşı güvenlik kurallarına uydunuz mu?		
10	İşi zamanında tamamladınız mı?		
11	Temiz ve düzenli çalıştınız mı?		
12	İşlemleri uygularken verimlilik ilkelerine uydunuz mu?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonunda eksikleriniz varsa, öğrenme faaliyetinde ilgili konuya dönerek işlemleri tekrarlayınız. Eksiğiniz yoksa bir sonraki faaliyete devam edebilirsiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Bu modüldeki öğrenme faaliyetlerini başarı ile tamamladıysanız, bir sonraki modüle geçmek için öğretmeninize başvurunuz.

KAYNAKÇA

- Ø BAYRAKTAR Fatma, **Erkek Pijaması**, Sim Matbaası, Ankara, 1992.
- Ø ERONÇ Perihan, **Giyim Süsleme Teknikleri**, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, 1984.
- Ø MEB, Komisyon, **Tekstil Uygulama**, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, 1994
- Ø Astaş Juki'de (Ankara) yapılan araştırmalar (İlgili kişiler Atilla KÖTEN, Nuri KÖTEN)
- Ø Barina İç Giyim Firması'nda (Bursa) yapılan araştırmalar.
- Ø Karmen İç Giyim Firması'nda (Bursa) yapılan araştırmalar.
- Ø ALTINYUVA SEVER Şermin, **Kadın Giyimi ve Temel Dikiş**, Ankara 1988
- Ø SAATÇİ KAHRAMAN Zehra, **Giyim ve Dikiş**, Ankara 1974
- Ø www.megep.meb.gov.tr